

LOVORKA MAGAŠ BILANDŽIĆ
povjesničarka umjetnosti
viša asistentica na Odsjeku za povijest
umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

Sergije Glumac – život i djelo

doktorska disertacija

Mentor: dr. sc. Zvonko Makovič, red. prof.

Disertacija je obranjena 27. prosinca 2012. na
Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu,
pred povjerenstvom:

dr. sc. Frano Dulibić, izv. prof.

dr. sc. Jasna Galjer, izv. prof.

dr. sc. Petar Prelog, znan. sur.

SAŽETAK

Doktorska disertacija cjelovito obrađuje opus Sergija Glumca (1903. – 1964.), definira i valorizira njegovu ulogu u povijesti hrvatske grafike, grafičkog dizajna i scenografije, te donosi brojna nova saznanja o umjetnikovom životu i djelovanju. Glumčevo stvaralaštvo interpretira se u širem europskom kontekstu, a njegov opus od nekoliko tisuća radova izvedenih između 1920-ih i 1960-ih detaljno obrađuje i sistematizira. Disertacija je organizirana po problematsko-kronološkom ključu, a umjetnikovo grafičko, dizajnersko i scenografsko djelovanje obrađuje se u zasebnim poglavljima.

Sergije Glumac jedan je od ključnih protagonista hrvatske umjetnosti u prvoj polovici 20. stoljeća, tijekom 1920-ih školovao se i formirao u europskim metropolama (Berlin, Pariz) i stečena iskustva prenio u hrvatsku sredinu, te dotaknuo niz strujanja koja su obilježila tadašnju pluralističku likovnu scenu (ekspresionizam, kubizam, art déco itd.). Njegovi radovi odaju dobro poznavanje kubističkog leksika André Lhotea, realizacija reformatora kazališne scene (Friedricha Kieslera, ruskih konstruktivista, talijanskih futurista itd.) i rješenja pionira francuskog modernog grafičkog oblikovanja, čemu je u disertaciji posvećena posebna pažnja. Između 1923. i 1926. istraživao je mehanički i plastički teatar

te realizirao brojne skice za scenografije koje nadilaze lokalne okvire i pripadaju matrici avangardnih strujanja koja su redefinirala poimanje kazališne umjetnosti. Tijekom boravka u Parizu i školovanja kod Lhotea (1925./26.) stvorio je značajan i do sada nepoznat korpus od stotinjak kubističkih radova, te crteže koji pripadaju najranijim primjerima nadrealizma u hrvatskoj umjetnosti. Komparativno istraživanje umjetnikova opusa izvedenoga u različitim medijima rezultiralo je redatiranjem niza poznatih radova odnosno datiranjem i interpretacijom većine njegova neobrađenog korpusa djela. Glumčevi su radovi često primjer intermedijalnih i intertekstualnih preplitanja te transfera vizualnih obrazaca. U umjetničkoj grafici i crtežima nerijetko je koristio postupke svojstvene filmu (mapa *Le Metro*, 1928.), dok je u grafički dizajn unosio leksik koji je derivirao iz visoke umjetnosti. Glumac je imao vodeću ulogu u širenju modernog grafičkog dizajna u Hrvatskoj u međuratnom periodu, te je u sklopu zavoda Imago (1928./29.) i samostalno realizirao brojne reklamne kampanje i pridonio visokom stupnju domaćih vizualnih komunikacija.

U disertaciji se po prvi puta sustavno obrađuje i Glumčevo scenografsko djelovanje u zagrebačkom Narodnom kazalištu 1930-ih, razmatraju do sada nepoznati segmenti njegova međuratnog opusa (slikarsko djelovanje, oblikovanje interijera i izložbenih prostora na gospodarskim manifestacijama itd.), te intenzivna i raznolika suradnja sa Zagrebačkim zborom i brojnim privatnim naručiteljima za koje je radio kao grafički dizajner i reklamni stručnjak. Posebna pažnja posvećena je umjetnikovom djelovanju u strukovnim udruženjima (ULUH, Likum) i vrlo važnoj ulozi koju je imao u populariziranju grafičkog medija u Hrvatskoj nakon Drugog svjetskog rata. Iako je polazište opus jednog umjetnika, zahvaljujući opsežnom istraživanju periodičke građe i arhivskih izvora u Hrvatskoj i inozemstvu (Pariz, Beč, Beograd), u disertaciji se rasvjetljavaju i brojna nedovoljno obrađena poglavlja hrvatske povijesti umjetnosti, odnosno donose nova saznanja o grafici, grafičkom dizajnu, scenografiji i društveno-kulturnom životu u međuratnom i poslijeratnom razdoblju.

